

[Aage Fogh.]

det skal ikke nægtes. Men jeg synes, vi må benytte lejligheden til en gang imellem at tale om, om ikke en eller anden institution kunne flyttes ud i provinsen, f. eks. en institution som denne.

Jeg sad engang i en kommission, der havde til opgave at stille forslag om udvidelse af statens serumlaboratorium; denne kommission vedtog enstemmigt med 4 repræsentanter for rigsdagen og 2 for landbruget, at vi ville gå til landbrugsministeren og tilbyde hvor som helst i landet at bygge en helt ny forsøgsstation, da vi anså det for rigtigt, at den blev flyttet. Men direktøren og embedsmændene sagde nej tak, de ønskede at blive, hvor de var, og resultatet blev, at ministeren fulgte dem. Sandheden er den, at vi kan overhovedet ikke flytte noget fra København, fordi embedsmændene ikke vil det. De vil blive herovre, for her er rart at være; men jeg tror ikke, det er sundt i det lange løb. Derfor nævner jeg det her og håber, vi vil kunne overveje i udvalget, om vi ikke kunne lægge husholdningsrådets forsøgsstation i en anden by end København. Jeg tror, mulighederne herfor er tilstede.

Angående betydningen af det arbejde, der er gennemført af husholdningsrådet, og det, der skal gennemføres i fremtiden, vil jeg gerne her fremdrage et par enkelte tal, som jeg fik forleden dag, da jeg overværede et møde i en af vore udmærkede husholdningsforeninger ude i provinsen, nærmere betegnet De samvirkende jyske Husmoderforeninger. Der blev aflagt beretning, bl. a. over resultaterne af nogle kostundersøgelser, som en konsulent havde foretaget i en række af landhusholdninger. Hun var kommet til det resultat, at den mest økonomiske husholdning kunne gennemføres for 2 kr. 48 øre pr. dag; medens den dyreste kostede 4 kr. 14 øre. For en familie på 4 enheder bliver forskellen altså 2 400 kr. pr. år. Det vil sige, at den økonomiforskel, der ligger her, er så stor, at det kan blive afgørende for, om familien økonomisk lever eller dør. Så meget betyder en økonomisk husførelse. Dertil kommer så det sundhedsmæssige, som selvfølgelig har en endnu større betydning. Dette eksempel turde være tilstrækkeligt bevis for, at der bør gøres meget mere på dette område, end der hidtil er gjort. Derfor vil jeg meget anbefale at gennemføre det her foreliggende

lovforslag, og jeg venter altså at få det bestemte tilsagn fra ministeren.

Jeg har et par bemærkninger til de enkelte paragraffer, først til § 5 om husholdningsrådets sammensætning. Som baggrund for mine udtalelser vil jeg gerne minde om, at da vi i 1932 startede tanken om et husholdningsråd, blev der nedsat en kommission, som skulle komme med forslag. Denne kommission bestod af 5 mænd og 3 kvinder. Så meget tiltro havde man på daværende tidspunkt til husmødrene her i landet, at man satte 5 mandfolk og 3 kvinder til at udarbejde en betænkning. Da husholdningsrådet kom i arbejde, var der stadig mænd med som repræsentanter for nogle af organisationerne. Nu ser jeg til min glæde, at man er kommet over det stade; nu er kvinderne alene. (*Indenrigs- og boligministeren* [Aksel Møller]: Der er een mand!). Der er een mand, siger den højtærede minister, det ville jeg netop sige. Der er een mand, fordi man vil have en hel masse embedsmænd og andre med i arbejdet. Jeg tror, vi er nået dertil, hvor vi med fuld fortrøstning tør sige til vore dygtige husholdningsarbejdende organisationer og udvalg, at nu lægger vi ledelsen i deres hænder. Sådan har man gjort indenfor landbrugets forsøgsvæsen; der er det organisationerne selv, der har ansvaret og ledelsen. Det er organisationernes medlemmer, der sidder i ledelsen, og hvis man så har brug for embedsmænd og særlige sagkyndige, er de tilforordnede, men de er ikke medlemmer af udvalget. Det tror jeg heller ikke de bør være.

Jeg vil derfor meget gerne have undersøgt i det udvalg, der nu bliver nedsat, om ikke det vil være rigtigt at give organisationerne det tilbud: det er jer, der har ansvaret for ledelsen! At man så får særlige sagkyndige og rådgivere som bisiddere, er en helt anden sag. Jeg tror imidlertid også, at det reelt vil betyde overordentlig meget, at organisationerne får det indtryk, at her er virkelig givet dem et ansvar. Hvis nemlig husholdningsrådets arbejde rigtigt skal lykkes, skal de resultater, der frembringes, omsættes og tilpasses i praksis.

Jeg gør her opmærksom på, at der i øjeblikket arbejder vel ca. 120 konsulenter under husholdningsorganisationerne. Der arbejder 100 i landbo- og husmandsorganisationer og et par og tyve under husmoder- og husholdningsforeninger. Disse mange konsulenter skal have deres materiale